

Üleriigiline planeering 2050

Arvamused ja ettepanekud.

1. Eesti omavalitsuste rohevõrgustike, VEP -de, Natura 2000 alade seisund on seoses tuuleparkide detail- ja eriplaneerigutega järsult halvenemas. Töötavates tuuleparkides rakendatavad kompensatsioonimeetmed pole taganud liikide säilimist. Mitmete I ja II kaitsekategooria liikide seisund on halvenenud (must-toonekurg, väike-konnakotkas, metsis). Elurikkuse pikaajaline seire on puudulik. Eesti ökosüsteemide toimivust ohustavad metsade üleraie ja projekteeritavad uued energeetika- ja trantspordi taristud. Peame vajalikuks eelnimetatud üleriigilises planeeringus arvestada tuuleparkide, uute elektriliinide, tehnovõrkude ja energiataristuste kumulatiivse mõjuga ökosüsteemidele, elupaikade ja liikide kaitsele.
2. Eesti ajalooliskultuuriruum on seotud hajaasustusega ja looduslähedase elustiiliga, lubamatu on regionaalpoliitilise survestusega suunata asustus regioonikeskustesse. Tugevate keskuste eelistamine on küll majanduslikult tasuvam, kuid on vastuolus põlisrahvaste õiguste deklaratsiooniga. Sellise üleriigilise planeeringuga seatakse ohtu põlisrahvaste õigused. Põliselanikel on õigus elada ajaloolistel etnograafilistel aladel. Selline regionaalpoliitika on kahju tekitanud meie maapiirkondadele, suletud on väikekoolid, tervishoiuasutused, postiteenused ja vähenenud ühistranspordi võimalused. Üleriigiline planeering peab tagama eesti rahvuse ja kultuuri säilimisel äbi aegade, vastasel juhul oleks see vastuolus eesti põhiseadusega, seega riiklik ruumiplaneering peab tagama Eestis väikekeskuste ühtlase regionaalse arengu (tsenaarium C).
3. Ei saa nõustuda sellega, et üleriigilises planeeringus ei arvestata jõustunud kohtulahenditega (Tartu Ringkonnakohtu otsus, 10.07.2025, otsus haldusasjas 3-21-2759), Tartu- Valmiera õhuliini 330 kv on paigaldatud ebaseaduslikult ja menetlust on uuendatud. Seega on antud õhuliinide asukoht üleriigilises planeeringus õigusvastane.
4. Üleriigilises planeeringus on teatud vastuolud, suurendatakse asulate tuumikalade asustustiheduse kompaksust ja samas räägitakse asulate liigirikkuse suurendamisest. Tihehoonestusalad ei võimalda rajada piisavalt suuri rohealaid, mis tagaksid liigirikkuse suurenemist, sest liigid vajavad populatsiooni säilimiseks piisavalt suurt ala, see ei ole saavutatav haljastuse üksikeementidega ja on ebareaalne.
5. Palju planeeringus toodud seisukohad on täpsustamata, ei ole toodud välja võimalike asukohti ja arvestuslikke suurusid. Rail Baltica raudtee avaldab negatiivset mõju mitmetele kooslustele ja liikidele. Mõjude vähendamiseks rakendatakse kompensatsioonialasid, kuna maaressurss on piiratud (eraomand), siis on arvutuslikult ja asukoha põhiselt vaja tuua võimalikud kompensatsioonialad. Veelgi enam paljude EP-de juures on viidatud kompensatsioonialadele, kuid pole näidatud võimalikke alade asukohti. Puudub ka ülevaade riiklikest rohealadest. Kuna territoorium on piiritletud, siis ruumiplaneering ruumi kasutuse osas pole realistlik ega ülevaatlik.

Lugupidamisega

MTÜ Eesti Looduskogukond

juhatuse liikmed:

Ene Solom ja Hele Kängsepp

